

17.07x17.01	1	31	עמוד	הארץ - the marker	03/05/2016	53093606-2
שמואל נאמן מוסד למחקר מדיניות לאומית בטכניו - 85300						

הגירה גלעד פורטונה

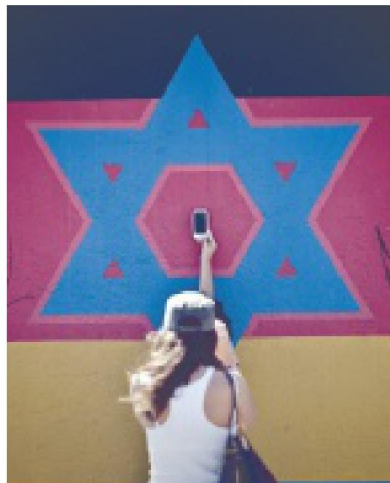
ברלין כמשל: ישראל לא צריכה לפחד מהגירה לחו"ל

החדשים מבקרים בישראל יותר מהמהגרים הוותיקים.

על סמך הממצאים, ניתן להתייחס לקהילה הישראלית בברלין כאל קהילה בהתהוות שקל באופן יחסי להצטרף אליה, והיא אינה בהכרח היעד הסופי של המהגרים. אלא שאליה וקוץ בה. השהייה בברלין עלולה להפוך לשהיית קבע או קרש קפיצה ליעדי הגירה אחרים, כאשר הסיכוי לשיבה לישראל דועך עם הזמן. חילופי הדור רות בישראל, שלוו בהיחלשות האתוס הציוני לצד תהליכי גלובליזציה והתחזקות הניכרת של הניירות בעולם, העניקו לגיטימציה רחבה יותר להגירת ישראלים.

באחרונה ניכר שגם הממסד בישראל מתחיל להסתגל, ואף להשלים, במידה מסוימת, עם ההגירה של ישראלים לגרמניה. עם זאת, נשאלת השאלה האם הישראלים המהגרים יארו מחוברים לישראל ויישמרו את האפשרות לחזור לארץ. להערכתנו, הגיעה העת שהמדינה תבחן מחדש את יחסה כלפי המהגרים ממנה. על הממסד לאמץ מדיניות ברורה המתייחסת למהגרים מישראל כאל מי שיכולים לשמש שגרירי רצון טוב, שמסייעים – לצדה של יהדות הגולה – למדינה במגוון דרכים, בהן חיבור חיוני לשווקים גלובליים, כשילוב שימת דגש על הפוטנציאל של שיבת המהגרים ומשפחותיהם לישראל.

ד"ר פורטונה הוא ראש המרכז למצוינות תעשייתית במוסד שמואל נאמן. המאמר נכתב בשיתוף עם שוקי שטאובר



ישראלים בברלין – שגרירים של רצון טוב צילום: דוד בכר

שטאובר מציין גם כי המהגרים הישראליים שומרים על קשר שוטף ביניהם באמצעות רשתות חברתיות שהקימו, יוזמות קהילתיות מקומיות, זירות פעולה ומפגשים המושכים ישראלים ובאמצעות מערכות חינוך שהותאמו לצורכיהם. מחקרו של שטאובר מצביע גם על מערכת קשרים, אם כי מוגבלת בהיקפה, שנוצרה בין הישראלים בברלין לבין קהילה היהודית המקומית. להערכת שטאובר, הזיקה לישראל של המהגרים הצעירים חזקה יותר משל המהגרים המבוגרים. הצעירים מבקרים בישראל בתדירות יותר גבוהה מהמבוגרים, והמהגרים

האם המדינה בודקת מחדש את יחסה כלפי המהגרים ממנה? לא בטוח. הגלובליזציה והטכנולוגיה סייצו להפוך את המעבר בין ארצות למטרות מגורים לתופעה שגרתית שלא פסחה על ישראל. אחת הערים שהפכו ליעד הגירה פופולרי בשנים האחרונות היא בירת גרמניה, ברלין.

על רקע הפערים ביוקר המחיה והפתיחות היחסית של שלטונות גרמניה, המאפשרת שהייה ארוכה של ישראלים בגרמניה, בנוסף לפעילות עסקית ענפה של יזמים ישראלים, נדמה שמתפתחת אוכלוסייה ישראלית בברלין. למרות ביקורת נוקבת בישראל כלפי אוכלוסייה זו, נראה שהיא אף צומחת. בעזרת העיתונאי והיועץ, שוקי שטאובר, שהתגורר בברלין כמדען שך 16 חודשים וחזר לישראל באחרונה, ניסינו **במוסד שמואל נאמן** למחקר מדיניות לאומית להבין את אורח החיים של הישראלים שחיים בברלין, את המניעים למעבר ואת יחסם לישראל. על רקע מסקנות אלו אנו ממליצים לרענן את החשיבה הלאומית כלפי הישראלים שבוחים רים להשתקע בחו"ל לתקופה ארוכה.

ממצאי המחקר חושפים ארבעה גורמים מרכזיים שמעודדים הגירה מישראל לברלין: חוסר שביעות רצון מהחיים בישראל; מימוש פוטנציאל אישי דרך איתור מקום עבודה עם אפיקי התפתחות; הגירה בעקבות מעבר של בן זוג או נישואים לבן זוג גרמני; וייחודה של ברלין כעיר רב-תרבותית – שיוקר המחיה בה נמוך יחסית לישראל. סיבות אלו עלולות להיות גורם מאיץ לבריחת מוחות וכישורנות.